

Macau (IV entrega)

Obviament, el misteriós senyor Iang no podia ser un altre que el temible Drac Roig, vell conegut dels lectors d'anteriors aventures de Cleopatra des que pretengué deixar el món sense televisió, a través d'una temible operació que va desmuntar Cleopatra.

Dues són les altes missions que persegueix el Drac Roig mitjançant una increïble i intensa carrera delictiva: d'una banda, fer-se amb el control del món, tasca difícil per la gran pila de

competidors que breguen en el mateix sentit. De l'altra, Cleopatra... El Drac Roig és modest: es conforma només amb una nit. Una nit amb la rossa de la cintura divina, i els negatius que contenen les fotos seran per sempre de Cleopatra.

Gràcies als poders de Marc Antoni, però, Cleopatra es fa amb el rodet i ella i el seu fill fugen de les urpes de l'oriental diabòlic. Després d'esquivar els seus esbirros, la parella es troba amb Shanghai i la seua tripulació, que li ofereixen traure'ls de Macau i ajudarlos contra els seus perseguidors, a canvi de la col·laboració de Marc Antoni en la recerca del famós perfum Flor de Lotus.

Precisament, acabàvem l'anterior entrega d'aquesta aventura deixant-nos el marquès de Palmolive i el seu inseparable Xoni barallant-se amb un polp en les aigües de la badia de Macau, i intentant localitzar, infructuosament, el famós perfum que ha de dotar el seu propietari de totes les virtuts encisadores del món... □

UNA COMARCA AMB L'AI AL COR

Maleït Segura

Són in comptables les riuades que han assolat la vega regada per l'últim tram del Segura. Un ordenament deficient i la utilització agrícola de la ribera en tenen la culpa. Les mesures ministerials són irrisòries.

Ismael López

L'última riuada, la del 4 de novembre passat, es va saldar amb milers de persones evacuades i una pila de dany materials. Va ser, però, «una riuada de res, quasi ridícula» per als tècnics i estudiosos dels fenòmens fluvials.

En contra de la ciència les autoritats continuaren creient en la sort. Confiant que el riu encara tardaria moltes dècades a cobrar la força salvatge del 82. Les grans ciutats també n'han estat víctimes, Callosa, Coix, Dolors, Almoradí... Va faltar una desena part perquè Oriola sencera quedara coberta per les aigües, les canyes, els animals en descomposició i tota mena de deixalles que

El Segura, en el seu últim tram.

La riuada, batejada de San Carlos Borromeo en els municipis del Baix Segura, tot i ser menuda va fer estralls. El 90 per cent de camins i vials de la comarca en van resultar afectats: 200 milions de pessetes per a arreglar carreteres. Per a la xarxa de sanejament, 200 milions més; per a la d'abastament, 100 i d'altres 100 per a canalitzar novament el riu. La xarxa telefònica va patir els danys més importants: 200 milions de pessetes més. Les xifres es disparen quan toca fer el recompte dels desastres produïts en habitatges i en agricultura. De 21.000 hectàrees cultivades, la meitat van quedar destruïdes, 7.500 milions de pessetes entre collites i arbres perduts, sense comptar els ingressos que mai no arribaran ja del mercat. Només els danys produïts en pisos i finques van superar els 3.500 milions.

el Segura arrossegava. Estols de rates ja esperaven per començar a depredar. Dos-cents llibres del segle XVI, valuossimes obres de dret i teologia, van quedar-ne amarats.

Trencar el riu en diversos trams va evitar mals majors. Cent metres de la ribera van volar pels aires amb 75 quilos de goma-2 prop de Guardamar, per facilitar la fugida del corrent al mar i impedir que els horts i les collites de les Dayas, Sant Fulgenci i Almoradí continuaren submergint-se.

«El 1976 vam demanar tots la canalització del Segura, però de tot el Segura, no sols del tros que passa per Múrcia», deia Joaquín Parra, responsable comarcal de Joves Agricultors. I hi afegia: «Senyors, d'aleshores ençà el riu no s'ha tornat a netejar. Onze anys sense fer-hi res». Només per negligència. Perquè el maig de 1977 el Pla

General de Defensa contra Avingudes de la Conca del Segura ja estava redactat pel govern Suárez. Aleshores les obres es calculaven en 5.500 milions de pessetes. Més tard, s'ajustarien a un pressupost final de 15.000 milions. I després la quantitat s'ha anat superant a causa de la traïció permanent del riu.

Javier Sáenz de Cosculluela, ministre d'Obres Públiques, presentava recentment un decret del govern central que destinava 18.878 milions de pessetes per a la realització de disset obres de canalització i preses en la conca. La partida més gran, 2.150 milions, dirigida a ordenar el llit en el tram Beniel-Guardamar. Un terç de les actuacions, segons el ministre, estarien acabades el 1990. El 1992, any providencial, va anunciar la terminació de les obres.

Satisfacció i un velat escepticisme es combinen en la comarca davant l'oferta ministerial, on apareix un gran punt negre que no deixa de ser burlesc: el tractament del Segura haurà de garantir, segons el decret, un llit amb capacitat per a 250 metres cúbics per segon. La intensitat de les pluges caigudes en el Camp d'Oriola va arribar, però, als 300 litres per metre quadrat i, al migdia del 5 de novembre, s'esperaven fins a 600 metres cúbics per segon, que arribaren imparablement pel Segura des de terres murcianes. Massa aigua per a un llit tan estret.

Questió de vida o mort

«Cada riuada ens costa uns nou milions de pessetes només de netejar la platja. El problema és que el llit d'aquest riu no és natural, perquè no va per les rambles originals». Manuel Aldegue Sánchez, alcalde socialista de Guardamar, parla tot alçant carpetes, atenent els problemes de les ajudes i buscant xifres. «Ara ha estat pitjor que en el 46, quan el riu va rebentar ací mateix. Allò va ser més espectacular, però l'efecte ha estat el mateix».

En la desembocadura del Segura el nivell de l'aigua vorejava els sis metres i mig. Dos terços dels horts es van inundar. «És difícil encara avaluar-ne els danys. Uns 500 milions entre arbres, habitatges, aqüeductes, camins...». En aquesta vega domina el minifundi. Hi ha hagut més de 500 afectats. «Ací molta gent té terres i, per això, de sobte es queda sense res, perd el sou, tots els seus mitjans de vida. Han desaparegut molts jornals i llocs de treball en una horta que, a més, està descapitalitzada».

El camperol de Sant Fulgenci es repenja en una cantonada mentre veu venir cap a l'església el llarg seguici d'un

TONA GADEA

TONA GADEA

Dalt, Ajuntament de Sant Fulgenci. Baix, Luis Fernando Cartagena.

enterrament sota un acord de campanyes: «Mire, jo visc ací i les terres que vaig donar als meus fills, les tinc allà baix, passant només dos carrers. Però encara no he anat a veure-les. Per la pena, perquè no vull veure-ho tot perdut, les creïlles i els encisams inundats pel fang».

Tota l'aigua que ve de les serres murcianes de Santomera o des de Callosa del Segura ha de passar inevitablement per Sant Fulgenci, un poblet de 1.500 habitants. «Ho va arrasar tot. Vam ser afectats al cent per cent. Cent cinquanta persones s'han quedat sense casa, i cinc-cents sense terra. Això és un desastre. No, no s'ha de repetir». Bernabeu Huertas és un alcalde baixet i nerviós que en els tres primers dies només

va dormir cinc hores i que ha vist «la riuada del 46, la del 78, la del 82 i moltes més». «Pel que fa a les mesures del MOPU, només cal realitzar-les. L'administració és molt deixada», diu aquest alcalde socialista, membre de la Comissió de Seguiment dels pobles afectats de la Vega i president de la Comunitat de Regants del Camp d'Elx. «Veritablement, no sabem per on eixir. Tenim por a mirar avant».

Sense comptar els habitatges i les indústries menudes, les pèrdues del llimó, l'encisam d'exportació i les creïlles, han arribat quasi als mil milions de pessetes en el terme. «El riu no podia córrer —afirma l'alcalde de Sant Fulgenci— perquè estava tancat per canyes des de Múrcia a Guardamar. La veritat és que no ens hem preocupat a netejar-lo i cal fer-ho de baix a dalt, des de la desembocadura, perquè no podem tenir embussos en contra nostra». El seu poble encara arrossega les gelades del 85 i la gent segueix pagant crèdits. «Els que verdaderament han tingut la culpa —assenyala Manuel Bernabeu— són els de la Confederació Hidrogràfica del Segura, que té les competències, i no nosaltres, els alcaldes».

Un pla insuficient

Les iniciatives del MOPU per al Segura «aconsellen prudència, no llançar encara les campanes al vol», declara Luis Fernando Cartagena, alcalde aliancista d'Oriola. Per a ell, la situació és encara de pronòstic reservat, d'expectativa. «Amb tot, es comencen a canviar ja aspectes bàsics del Pla que s'aprovà el 1979 i que ara es desenvolupa».

Així, el Pla de Contenció de les Avingudes del Segura «preveia una antiga canalització per assumir mil metres cúbics per segon. Ara ja no es parla de canalització; és a dir, d'una caixa per al riu, sinó de condicionament i per a 250 metres cúbics per segon! D'altra banda, ara es parla de 150 milions anuals per netejar el riu. A un milió per quilòmetre i any, quan només Benidorm gasta més per mantenir neta la platja. Seguim sent l'última cantonada de la Comunitat Valenciana».

Reclinat en una còmoda butaca de vellut Bordeus, Luis Fernando Cartagena pensa que «condicionar el riu de la cua al cap és innegociable i un problema polític: canviar el sentit de la inversió murciana. D'alguna manera —comenta— totes les administracions en són responsables, però especialment el govern valencià, la Conselleria d'Obres Públiques, la qual té compe-

tències transferides sobre els barrancs i els trànsits urbans dels rius, encara que el Segura, com a gran llit-clavegueram, depèn del MOPU. Hi ha mancat inversió i hi ha hagut inèrcia política».

L'alcalde de la frontera encara creu «que ací hi ha una maledicció, perquè no és normal que els últims anys hàgem tingut cinc avingudes seguides, dues d'elles riuades. I que es puga donar una gran sequera després d'haver-se ofegat gent. Ara la reserva d'aigua de tota la conca és ridícula. L'embassament de la Pedrera no arriba ni al 10 per cent de la capacitat. Mentre no es duguen a cap les obres que cal, viurem uns anys sota la síndrome de la tardor. Tot ho deixen per a l'any 92, que ja sembla un any màgic».

Per a Cartagena, a l'inrevés que per a l'alcalde de Sant Fulgenci, la «Confederació no és culpable, perquè només és una intermediària del MOPU. Però com que està radicada a Múrcia, pateix una enorme pressió dels organismes autònoms; els diners dels pressupostos per al Segura es gasten bàsicament allà».

«M'estranya que l'alcalde d'Oriola diga això, quan sempre s'ha mostrat d'acord amb nosaltres, diu Emilio Pérez y Pérez, director general de la Confederació, des del seu despatx murcià. Únic assessor de l'estat davant l'ONU en política fluvial, es preocupa, diu, «per tota la conca, no només per la vessant murciana, fins al mateix Guardamar. Les obres —precisa— començaran per la desembocadura, però no podem pujar metre a metre des d'aigües avall d'Oriola. Començarem paral·lelament també a la província de Múrcia».

Els pressupostos aprovats en el decret pel govern central «són suficients», assegura. «Amb cent milions podem mantenir el riu en perfectes condicions. El que cal és que els ajuntaments i el govern valencià vetlen pel bon estat del Segura».

Sobren propietaris

Protecció Civil elaborarà un «Estudi d'inundacions històriques de la Conca del Segura», segons el qual el riu en cinc segles s'ha desbordat fins a 216 vegades. Les notícies més antigues parlen d'una riuada descomunal ja el 1258. El 1500 i escaig la riuada, dita de Sant Calixt, va ser encara pitjor. Més tràgica encara que la de Santa Teresa de 1879, que produí 1.000 víctimes i mobilitzà mitja Europa per recaptar ajudes. De fet, «aquesta inundació ha

estat menuda; la del 73 va ser major i la del 46 també. Totes han estat pitjors que aquesta», diu Alfredo Morales Gil, catedràtic de Geografia de la Universitat d'Alacant i especialista en el Segura. «La riuada de Santa Teresa seria ara terrible, imparable. La Vega Baixa segueix quasi tan indefensa a hores d'ara com el 1879», ens comenta ara Antonio Gil Olcina, ex-rector de la mateixa universitat i responsable del departament de Geografia. «Fins el segle XVIII, quan el riu es desbordava desguassava a una zona pantanosa interior. Ara desguassa en l'espai de les

rat com «el riu més salvatge d'Europa» perquè el seu cabdal és completament imprevisible. Pot passar en pocs segons de dur un metre cúbic d'aigua a transportar-ne més de mil. Si el Guadalentí, que alimenta el Segura, arriba a venir ple, no ho contem».

«Les catàstrofes seguiran —diu el professor Gil Olcina—. La qüestió és la planificació, ordenar sabent que això s'ha de produir. Cal que totes les autoritats en prenguen consciència i planifiquen l'espai rural, fer que es respecten els llits del riu, netejar-los periòdicament, evitar que des de les po-

Els presupostos són suficients, falta que el govern valencià vetle pel bon estat del Segura.

noves poblacions que van nàixer sobretot a principis del XIX».

«Aquesta no ha estat una gran avinguda perquè els estudis històrics ofereixen dades de rambles del Segura amb una conca vessant de 150 metres cúbics que han arribat a conduir un volum d'aigües de 2.000 m³ per segon», assenyala Morales Gil. «El problema és multiseccular —afegeix—. Totes les obres realitzades de fa segles no s'han ajustat a les crescudes que hi ha hagut.

Es pensa que una gran avinguda tarda i per això l'administració s'ha quedat sempre curta a l'hora d'atacar el volum del Segura. Si no se'l mesura adequadament, se seguirà vivint amb un risc permanent, perquè el llit actual a penes pot suportar més de 300 metres per segon, i això sent optimistes».

Una sisena part

Ambdós estudiosos pensen que «la catàstrofe encara va poder ser molt més greu si s'haguera afegit a les aigües del Segura una riuada procedent del Guadalentí», afluent murcià, conside-

blacions es cegue el curs... El MOPU ha fet una declaració d'intencions però hi falten projectes. La Confederació del Segura és ben sensible a les nostres recomanacions, té una constant preocupació, però entropessa amb molts interessos econòmics».

«Ningú no ha canviat el clima —diu el catedràtic Morales Gil. El que passa és que el llit del riu s'ha quedat ridículament menut per l'atreviment antinatural dels agricultors que s'entossudeixen a ocupar l'espai fluvial d'avingudes del riu amb parcel·les que han ofegat el llit fins a la meitat de la seua capacitat de desguassament». Evidentment, els que viuen de la terra de forma *clandestina*, en paraules del president autònom murcià, difícilment abandonaran els seus mitjans de producció. «Sabem que això tindria un cost social i econòmic enorme —confessa el professor Morales Gil—, però políticament cal prendre una decisió i fer que molts agricultors abandonen els assentaments per eixamplar el llit del riu i així tenir garanties davant una futura tragèdia». □